

Кобилінський Владислав Миколайович,
здобувач вищої освіти ступеня бакалавр
навчально-наукового інституту №2
Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник:

Приходько Юрій Павлович

доцент кафедри криміналістичного
забезпечення та судових експертиз
Навчально-наукового інституту №2
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук

СУДОВА ВИБУХОТЕХНІЧНА ЕКСПЕРТИЗА, СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВА РОЗВИТКУ

Судова експертиза – це дослідження експертом на основі спеціальних знань матеріальних об'єктів, явищ і процесів, які містять інформацію про обставини справи, що перебуває у провадженні органів досудового розслідування чи суду (ст. 1 Закон України «Про судову експертизу»).

Вірогідність висновків залежить від вчасного проведення дослідження та підготовки експерта, його спеціальних знань щодо об'єктів матеріального світу.

Виділимо одну з найнеобхідніших експертиз – вибухотехнічну.

Вибухотехнічна експертиза проводиться для виявлення на місці події вибухотехнічних пристроїв за їх ознаками та основними властивостями, також повідомлення процесуальних осіб про даний пристрій, його вилучення, збереження та надання відповідних рекомендацій процесуальним особам. Наприклад, побачивши на місці події антени, приймачі, електронні схеми особа зі спеціальними знаннями може припустити принцип дії та надати відповідні рекомендації.

Своє дослідження спеціаліст-вибухотехнік на місці події здійснює в тих межах, які йому визначає слідчий або прокурор, як процесуальна особа, що керує проведенням огляду як окремої слідчої (розшукової) дії. Отримані за результатами попередніх досліджень, зокрема й проведених експрес-аналізів, дані можуть містити, хоча й короткі і не достатньо інформативні, але науково обґрунтовані відомості щодо причин і обставини вибуху, основних характеристик вибухового пристрою та вибухових чи інших речовин, які використані в його конструкції. Такі дані мають важливе значення і для наступних експертних досліджень [1].

Всі об'єкти, які можуть вилучатись із місця події можна поділити на три групи:

- вибухотехнічні вироби, матеріали та речовини з яких вони виготовлені, елементи вибухотехнічних пристроїв та їх залишки;

- предмети речової обстановки з місця події;
- інші матеріали, які могли бути пов'язані з підготовкою до злочину.

Вилучення таких об'єктів здійснюється згідно з «Інструкцією про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень та науково-методичних рекомендацій з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень». Дана інструкція затверджує основні права, обов'язки експертів та оформлення під час експертиз. Вилучення об'єктів, що підлягають дослідженню, та відібрання зразків оформлюються протоколом згідно з вимогами процесуального законодавства. У них, крім загальних реквізитів такого роду документів, зазначається, які саме зразки були вилучені або відібрані, їх кількість, умови відбору або вилучення, а також інші обставини, що мають значення для вирішення поставлених питань. Протокол підписується всіма особами, які брали участь у вилученні об'єктів, відібранні зразків.

Об'єкти дослідження надсилаються в експертну установу в упаковці, яка забезпечує їх збереження, та засвідчуються особою у передбаченому законодавством порядку. Речові докази і порівняльні зразки упаковуються окремо.

Якщо в матеріалах справи є дані про особливості виявлення, вилучення, зберігання об'єкта дослідження або про інші обставини, що могли вплинути на його властивості та ознаки, про них слід зазначити в документі про призначення експертизи та надіслати засвідчені належним чином копії протоколів процесуальних дій в експертну установу [2].

Можна зробити висновок, що вибухотехнічна експертиза досліджує вибухові речовини їх розміщення в матеріальних носіях на місці події, також їх вилучення, збереження, надання рекомендацій процесуальним особам при поводженні з ними. Даний вид дослідження є досить специфічним і потребує спеціальної підготовки, тому ми вважаємо, що експертів за даним напрямком досліджень необхідно готувати в державних навчальних закладах з урахуванням вимог практичних підрозділів та експертних установ.

Список використаних джерел

1. Вибухотехнічна експертиза – видавництво Юрінком Інтер, URL: https://pidruchniki.com/74899/pravo/vibuhotehnichna_ekspertiza

2. «Про затвердження Інструкції про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень та Науково-методичних рекомендацій з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень» - Редакція від 22.02.2019, підстава - z0187-19, URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0187-19>